

WORKREADY RECIPES

Oikea tuki työn seuraavaan vaiheeseen

Valitse tilanne. Tunnista tämänhetkinen tuen tarve. Käytä yhtä tekoa, yhtä lausetta ja yhtä tarkistusta.

- 1

Havaitse tilanne
- 2

Sovita tuki
- 3

Toimi
- 4

Tarkista, mikä muuttui

WLife Project 2024-2-FI01-KA210-VET-000293288

KÄYTÄ TYÖSSÄ

Löydä resepti nopeasti

Aloita siitä, mitä näet. Väri osoittaa tähän tilanteeseen parhaiten sopivan tuen profiilin.

- HAVAITSE

→

TARKENNA

→

SOVITA
- TOIMI

Huomaat, että henkilö...

- 1

pysyy hiljaa ja epäröi kysyä
- 2

saa liikaa tietoa kerralla
- 3

ohittaa itsestään selvät perusvaiheet
- 4

jähmettyy tai arvaa epävarmana
- 5

kysyy: onko tämä riittävän hyvä?
- 6

pyytää vahvistusta jokaiseen pieneen valintaan
- 7

puolustautuu palautteen jälkeen
- 8

jää jumiin olosuhteiden muuttuessa
- 9

on osaava, mutta häntä valvotaan jatkuvasti
- 10

työskentelee luotettavasti, mutta osaamista ei hyödynnetä
- 11

tuo ideoita, mutta lopettaa niiden jakamisen
- 12

palauttaa jokaisen päätöksen sinulle

Esite sisältää reseptit 1–12. Jokainen antaa yhden teon, yhden lauseen ja yhden tarkistuksen.

HAVAITSE

Aloita näkyvästä käyttäytymisestä, älä henkilöä koskevasta arviosta.

TARKENNA

Tarkenna tehtävä: onko se uusi, muuttunut, monikielinen, toistuva tai turvallisuuskriittinen.

SOVITA

Mikä tuen profiili sopii tähän tilanteeseen tänään?

TOIMI

Käytä yhtä tekoa, yhtä lausetta ja yhtä tarkistusta.

Muista

Profiili kuvaa tässä tilanteessa tarvittavaa tukea, ei ihmistä.

PROFIILI 1

Rakenne ja turvallisuus

MITÄ VOIT HAVAITA

Henkilö tarvitsee vaihteitaista ohjausta, voi epävarmana jähmettyä tai arvata, ja virheet johtuvat usein puuttuvista perusasioista tai epäselvistä odotuksista.

MILLAISTA TUKEA TARJOTA

- selkeät ohjeet

näyttäminen
- rohkaisu

yksi tehtävä kerrallaan
- visuaaliset vihjeet

nopea palaute

OHJAUKSEN MALLI

Näytä → Tehkää yhdessä → Kokeilee yksin → Tarkista ajoissa

Henkilö osaa toistaa perustehtävän turvallisesti.

HYVÄ TUKI KUULOSTAA TÄLTÄ

”Näytä ensimmäinen vaihe, niin tarkistan, että olet oikealla tiellä.”

”On normaalia kysyä uudelleen. Mieluummin turvallisesti kuin väärin.”

VÄLTÄ

- ✗ tietotulva kerralla
- ✗ yksin jättäminen liian aikaisin
- ✗ ärtynyt korjaaminen

RESEPTIT 1–4

- 1

Pelkää kysyä
- 2

Liikaa tietoa
- 3

Perusvaiheita jää väliin
- 4

Jähmettyy tai arvaa

PROFIILI 2

Selkeys ja varmuus

MITÄ VOIT HAVAITA

Henkilö suoriutuu rutiinitehtävistä, mutta epäröi olosuhteiden muuttuessa. Hän voi kokeilla vaihtoehtoja, mutta saattaa silti kaivata vahvistusta.

MILLAISTA TUKEA TARJOTA

- selkeä laatuvaatimus

päätöksenteon rajat
- varmuuden vahvistaminen

esimerkit hyvästä työstä
- suunnitelman kertaus

säännöllinen palaute

OHJAUKSEN MALLI

Selitä tavoite → Pyydä kertomaan suunnitelma → Anna kokeilla → Arvioikaa

Henkilö osaa selittää suunnitelmansa ja laatutarkistuksensa sovitun laatuvaatimuksen mukaan.

HYVÄ TUKI KUULOSTAA TÄLTÄ

”Näytä suunnitelmasi, niin lisään yhden parannuksen.”

”Miltä hyvä näyttää tässä? Verrataan sitä esimerkkiin.”

VÄLTÄ

- ✗ standardin pitäminen omassa päässä
- ✗ jokaisen pienen valinnan vahvistaminen
- ✗ palautteen muuttaminen virheluetteloksi

RESEPTIT 5–8

- 5

Laatuvaatimukset ovat epäselvät
- 6

Pyytää vahvistusta liian usein
- 7

Palaute on vain korjaamista
- 8

Ei selviä muutoksista

PROFIILI 3

Luottamus ja kasvu

MITÄ VOIT HAVAITA

Henkilö työskentelee itsenäisesti, mukauttaa menetelmiä, ratkaisee ongelmia tilanteen mukaan ja oppii tuloksista.

MILLAISTA TUKEA TARJOTA

- konteksti

vastuu
- luottamus

selkeä tulos
- reflektio

vastuualue

OHJAUKSEN MALLI

Kysy → Delegoi tulos → Tarkista välietapissa

Henkilö osaa vastata tuloksesta ja parantaa sitä.

HYVÄ TUKI KUULOSTAA TÄLTÄ

”Mitkä ovat 2–3 vaihtoehtoasi ja minkä valitset?”

”Johda tämä tulos; tarkistan tilanteen välietapissa.”

VÄLTÄ

- ✗ vastuuksi kutsuminen, kun hyväksyt jokaisen vaiheen
- ✗ vain pienten tehtävien antaminen
- ✗ työn ottaminen takaisin yhden virheen jälkeen

RESEPTIT 9–12

- 9

Osaavaa henkilöä valvotaan liian tarkasti
- 10

Saa vain pieniä tehtäviä
- 11

Ideoita ei oteta mukaan
- 12

Vastuu on epäselvä

OHJEEN SOPIVUUS

Tee tehtävä näkyväksi

Valitse, kuinka näkyvä ohjeen pitää olla.

01 Uusi tehtävä · NÄYTÄ
Näytä + kuva/video + näytön takaisin

02 Toistuva työ · TOISTA
Tarkistuslista + ensimmäisen tuloksen tarkistus

03 Muuttunut tilanne · VERTAA
Selitä muutos + pyydä kertomaan suunnitelma

04 Monikielinen tiimi · HAVAINNOLLISTA
Kuva/video + näyttäminen + vähemmän tekstiä

05 Turvallisuusriski · PYSÄHDY
Pysähdy + tarkista + kysy ennen jatkamista

ESIMERKKITEHTÄVÄT VERKKOSOVELLUKSESSA

Ruohonleikkurin öljynvaihto · Kastelujärjestelmän asennus · Istutetun penkin kitkentä

RESEPTI 3 × ÖLJYNVAIHTO

Tee jokainen vaihe näkyväksi

Valmistele → tyhjennä → täytä → tarkista taso → pyyhi → kirjaa.
Viiden kuvan tarkistuslista koneessa.

Tarkista: seuraavalla kerralla kaikki viisi vaihetta ilman muistutusta.

Avaa koko työkalu
yebisu.ee/wlife-app

HANKEKUMPPANIT

AhlmanEdu

WLife-hanke 2024-2-FI01-KA210-VET-000293288.
Euroopan unionin osarahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin vain tekijän tai tekijöiden omia eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai avustuksen myöntävän viranomaisen näkemyksiä ja mielipiteitä.
Euroopan unionia tai avustuksen myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.

Tämän esitteen opetussisältö on lisensoitu CC BY-NC-SA 4.0 -lisenssillä · creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0

1

Henkilö pelkää kysyä

HUOMAAT

Henkilö pysyy hiljaa, pahoittelee ennen kysymistä tai odottaa, kunnes ongelma on jo kasvanut.

"Kysyt mieluummin kymmenen kertaa kuin arvaat kerran."

TEE NÄIN

1. Sano selvästi, että kysymyksiä odotetaan ennen kuin virheet kasvavat.
2. Kiitä henkilöä, kun hän kysyy ajoissa.
3. Sopikaa yksi helppo lause, jota hän voi käyttää ollessaan epävarma.

TARKISTA

Seuraavalla kerralla henkilö kysyy aikaisemmin, ennen kuin virhe kasvaa.

VÄLTÄ

✗ Ärtynyt korjaaminen tai sanominen: "Kerroin tämän jo."

Sujuuko vakio tehtävä ja vaikeuttavatko vain muutokset? → Resepti 8

3

Perusvaiheita jää väliin

HUOMAAT

Henkilö aloittaa tehtävän, mutta ohittaa valmistelun, turvallisuuden tai viimeistelyn vaiheet, joita kokeneet pitävät itsestään selvinä.

"Nimetään jokainen vaihe, myös itsestään selvät."

TEE NÄIN

1. Tee piilossa olevat vaiheet näkyviksi lyhyellä tarkistuslistalla, kuvalla tai esimerkillä.
2. Pyydä henkilöä käymään koko työkierto läpi ennen aloittamista.
3. Tarkista kerran valmistelu, päätoiminto ja viimeistely.

TARKISTA

Henkilö nimeää ja tekee valmistelun, päätoiminnon ja viimeistelyn ohittamatta samaa vaihetta.

VÄLTÄ

✗ Sanominen "tämä on itsestään selvää"
✗ Oletus, että hän näkee piilossa olevat vaiheet
✗ Vain päätoiminnon tarkistaminen ilman valmistelua ja viimeistelyä

Sujuuko vakio tehtävä ja vaikeuttavatko vain muutokset? → Resepti 8

5

Laatuvaatimukset ovat epäselvät

HUOMAAT

Tulos vaihtelee, koska laatuvaatimus ei ole selvä. Henkilö kysyy, onko tämä riittävän hyvä, tai odottaa sinun arviotasi.

"Kerro ennen aloittamista, miltä hyvä tulos näyttää ja mitä tarkistat."

TEE NÄIN

1. Näytä yksi hyvä esimerkki.
2. Näytä yksi esimerkki, joka ei vielä täytä vaatimusta.
3. Pyydä nimeämään ensimmäinen laatutarkistus.

TARKISTA

Henkilö käyttää sovituja laatutarkistuksia ennen kuin pyytää sinua arvioimaan työn.

VÄLTÄ

✗ Sanominen: tee se vain kunnolla
✗ Standardin pitäminen vain omassa mielessä
✗ Standardin muuttaminen työn valmistuttua

7

Palaute on vain korjaamista

HUOMAAT

Palaute keskittyy pääasiassa virheisiin. Henkilö muuttuu ylivaroiseksi, puolustautuu tai ei halua enää yrittää.

"Tämä osa toimii jo. Valitaan nyt yksi asia, jota parannat seuraavalla kerralla."

TEE NÄIN

1. Nimeä yksi asia, joka toimii jo.
2. Nimeä yksi parannus, älä virheluetteloa.
3. Sopikaa yksi pieni seuraava kokeilu.

TARKISTA

Henkilö kokeilee seuraavaa parannusta sulkeutumatta.

VÄLTÄ

✗ Palauteen muuttaminen virheluetteloksi
✗ Jo toimivan asian ohittaminen
✗ Useampien korjausten antaminen kuin henkilö pystyy käyttämään

9

Osaavaa henkilöä valvotaan liian tarkasti

HUOMAAT

Henkilö pystyy ottamaan vastuun työstä, mutta jokainen vaihe, ajoitus tai pieni päätös tarkistetaan yhä.

"Annan sinulle tavoitteen, en vaiheita. Sinä valitset menetelmän. Tarkistamme etenemisen sovitussa välietapissa."

TEE NÄIN

1. Nimeä tulos, määräaika ja laatutaso.
2. Sopikaa riskien, budjetin, turvallisuuden ja asiakkaan rajat.
3. Anna hänen valita menetelmä ja sopikaa välietapit.

TARKISTA

Henkilö valitsee menetelmän sovituisia rajoissa ja pitää yhteyttä välietapeissa.

VÄLTÄ

✗ Vastuuksi kutsuminen samalla kun hyväksyt jokaisen vaiheen
✗ Jokaisen pienen päätöksen tarkistaminen
✗ Tuloksesta vastaaminen ilman päätösvaltaa
✗ Tehtävän ottaminen takaisin yhden epätäydellisen valinnan jälkeen

11

Henkilöllä on ideoita, mutta häntä ei oteta mukaan

HUOMAAT

Henkilö huomaa parannuksia, mutta lakkaa puhumasta, kun päätökset tehdään muualla. Ideat kuunnellaan kohteliaasti, mutta mikään ei muutu, ja hän lakkaa tuomasta suosituksia.

"Tuo kaksi vaihtoehtoa ja suosituksesi. Päättämme sitten, mitä kokeillaan, ratkaistaan tai siirretään."

TEE NÄIN

1. Pyydä kaksi vaihtoehtoa ja yksi suositus.
2. Valitse seuraava toimi: kokeile, päättä tai siirrä.
3. Sulje kierros: kerro, mitä ideale tapahtui ja miksi.

TARKISTA

Henkilö jatkaa ideoiden tuomista, koska hän näkee, mitä kokeillaan, päätetään tai siirretään perustellusti.

VÄLTÄ

✗ Ideoiden pyytäminen ilman seuraavaa askelta
✗ Päätösten tekeminen muualla
✗ Tehtävän ottaminen mutta suosituksen sivuuttaminen
✗ Ideoiden hiljainen katoaminen

Onko todellinen ongelma tehtävien koko, ei vaikutusmahdollisuus? → Resepti 10

2

Ensimmäinen päivä, liikaa tietoa

HUOMAAT

Henkilö saa paljon ohjeita, yökkäilee, mutta unohtaa järjestyksen tai ei tiedä, mistä aloittaa.

"Tehdään nyt vain ensimmäinen vaihe. Näytä, miten aloitat, niin lisään seuraavan osan."

TEE NÄIN

1. Rajaa tehtävä kahteen ensimmäiseen vaiheeseen.
2. Näytä ensimmäinen vaihe ja tehkää se kerran yhdessä.
3. Pyydä häntä näyttämään vaihe ennen lisäohjeita.

TARKISTA

Henkilö osaa aloittaa oikein ilman toista kokonaista selitystä.

VÄLTÄ

✗ Koko päivän tietojen antaminen kerralla
✗ Tehtävän luovutus sanoilla "kyllä sinä sen keksit"
✗ Eteneminen kohteliaan yökkäilyn jälkeen

4

Henkilö jähmettyy tai arvaa

HUOMAAT

Henkilö pysähtyy epävarmana, odottaa hiljaa tai arvaa tarkistamisen sijaan.

"Jos olet epävarma, pysähdy ja kysy ennen jatkamista."

TEE NÄIN

1. Nimeä sääntö: pysähdy, tarkista, kysy, jatka.
2. Harjoitella pysähtymistä kerran työn aikana ennen paineen kasvua.
3. Huomaa ja kiitä ajoissa tarkistamisesta enemmän kuin nopeudesta.

TARKISTA

Henkilö pysähtyy ja kysyy aikaisemmin sen sijaan, että peittäisi epävarmuuden tai arvaisi.

VÄLTÄ

✗ Nopeuden palkitseminen ennen turvallista tarkistustapaa
✗ Epävarmuuden käsitteleminen epäonnistumisena
✗ Pysähtymisen harjoittelun lykkääminen, kunnes paine on jo suuri

Sujuuko vakio tehtävä ja pysähtyykö henkilö vain olosuhteiden muuttuessa? → Resepti 8

6

Henkilö pyytää vahvistusta liian usein

HUOMAAT

Henkilö osaa rutiinitehtävän, mutta pyytää hyväksynnän jokaiseen pieneen päätökseen tai muutokseen.

"Näytä ensin oma suunnitelmasi, niin kerron, puuttuuko joiain."

TEE NÄIN

1. Pyydä hänen ehdotustaan ennen oman vastauksesi antamista.
2. Nimeä, mitä hän saa päättää itse.
3. Sopikaa yksi tilanne, jossa hän toimii ensin ja tarkistaa jälkeenpäin.

TARKISTA

Henkilö tuo ensin ehdotuksen ja pyytää vahvistusta vain sovituisia päätöspisteissä.

VÄLTÄ

✗ Vastauksen antaminen ennen kuin hän on yrittänyt päättää
✗ Riippuvuuden vahvistaminen hyväksymällä kaikki pienet valinnat
✗ Sanominen "käytä omaa harkintaasi" nimeämättä rajaa

8

Henkilö osaa tehtävän, mutta ei selviä muutoksista

HUOMAAT

Henkilö tekee vakio tehtävän hyvin, mutta jää jumiin, kun materiaalit, ihmiset, työkalut tai prioriteetit muuttuvat, tai odottaa uutta ohjetta vanhan soveltamisen sijaan.

"Katsotaan, mikä muuttui ja mikä pysyi samana. Valitse sitten, mikä sääntö pätee edelleen."

TEE NÄIN

1. Näytä kaksi pientä muutos esimerkkiä.
2. Kysy, mikä muuttuu ja mikä pysyy samana.
3. Anna henkilön kokeilla yhtä muutunutta tapausta tuen ollessa lähellä.

TARKISTA

Henkilö osaa kertoa, mikä muuttui ja mikä pysyi samana, ja kokeilee mukautettua menetelmää.

VÄLTÄ

✗ Vakio-ohjeen toistaminen, kun todellinen puute on sen soveltamisessa
✗ Täysin uuden ohjeen antaminen jokaiseen pieneen muutokseen
✗ Itsenäisyyden odottaminen ennen kuin soveltamissääntö on selvä

Onko tehtävä vielä uusi tai puuttuvatko perusteet? → Reseptit 2–3

10

Henkilö saa vain pieniä tehtäviä

HUOMAAT

Henkilö työskentelee luotettavasti, mutta saa enimmäkseen pieniä tai toistuvia tehtäviä. Työ jää irralleen isommista tuloksista, ja motivaatio laskee, koska osaaminen jää käyttämättä.

"Haluan, että vastaat tästä alueesta etkä vain suorita tehtäviä. Sovitaan tulos, rajat ja odotettu vaikutus."

TEE NÄIN

1. Valitse yksi todellinen vastuualue.
2. Määritellä tulos, rajat ja päätösvalta.
3. Arvioikaa vaikutusta, ei vain tehtävien valmistumista.

TARKISTA

Henkilö vastaa yhdestä alueesta, tekee päätöksiä sen sisällä ja osaa näyttää työnsä vaikutuksen.

VÄLTÄ

✗ Osaavan henkilön pitäminen kiireisenä pienillä tehtävillä
✗ Tehtävien valmistumisen kutsuminen kasvuksi
✗ Vastuun antaminen ilman todellista vastuualuetta
✗ Vain tehtävien valmistumisen arviointi, ei alueen paranemisen

Tuoko hän ideoita, jotka eivät johda mihinkään? → Resepti 11

12

Vastuu on epäselvä

HUOMAAT

Henkilö on osaava, mutta päätökset hidastuvat, koska vastuu, päätösvalta tai eskaloitinkohdat ovat epäselviä. Päätökset palaavat jatkuvasti sinulle.

"Sinä johdat tätä tulosta. Sovitaan, mitkä päätökset ovat sinun ja mitkä poikkeukset palaavat minulle."

TEE NÄIN

1. Nimeä tulos, määräaika ja laatutaso.
2. Sopikaa päätösvalta: mitä hän päättää, suosittelee ja eskaloi.
3. Arvioikaa, liikkuvatko päätökset nopeammin ja palaako vähemmän asioita.

TARKISTA

Päätökset liikkuvat nopeammin, vähemmän asioita palaa, ja henkilö toimii sovituisia rajoissa.

VÄLTÄ

✗ Vastuun antaminen ilman päätösvaltaa
✗ Jokaisen pienen päätöksen hyväksyminen
✗ Vastuun ottaminen takaisin yhden virheen jälkeen
✗ Rajojen tai eskaloitinkohtien jättäminen epämääräisiksi